

Stanovisko České advokátní komory k Dohodě o Jednotném patentovém soudu s přihlédnutím k návrhu poplatkového řádu

Česká advokátní komora již v minulosti vyjádřila své negativní stanovisko k Dohodě o Jednotném patentovém soudu.

Tato Dohoda je přelomová v tom, že poprvé v historii státních útvarů na území dnešní České republiky zavádí povinný přesun plné jurisdikce pro určitý typ civilních řízení na nadnárodní orgán, zřízený touto mezinárodní smlouvou, který bude zasedat mimo území České republiky a který nebude podléhat právnímu řádu a ústavnímu pořádku České republiky. V praxi to znamená, že jakákoli soukromá osoba z ČR, ať již právnická či fyzická, která bude chtít žalovat v souvislosti s jednotným patentem účinným na území ČR, nebo která má být žalována pro tvrzené porušení tohoto patentu na území ČR, se bude muset povinně podrobit jurisdikci Jednotného patentového soudu a nebude se moci dovolávat soudní ochrany před systémem českých soudů, zřízených a fungujících na základě Ústavy České republiky a Listiny základních práv a svobod.

Česká republika tak nebude moci zajistit zachování základních práv a svobod uplatňovaných v rámci civilního procesu v těchto řízeních a nebude moci sjednat svým občanům a právnickým osobám právní ochranu před postupem tohoto soudu. Jedná se o zásadní rozdíl oproti všem dosavadním mezinárodním a nadnárodním institucím soudní povahy, na něž se mohou čeští občané obracet. Žádná z těchto institucí nerozhoduje v plné jurisdikci, tj. neurčuje závazně po přezkoumání faktické a právní stránky věci práva a povinnosti účastníků ve věci samé. To doposud mohly činit jen soudy České republiky. Soudy fungující v rámci Evropské unie, tj. Evropský soudní dvůr a Tribunál, rozhodují ve vztahu k soukromým osobám členských států pouze o výkladu předpisů komunitárního práva, avšak nikoli o jeho aplikaci na konkrétní případ; tyto soudy neprovádějí dokazování a nerozhodují závazně o právních poměrech českých fyzických a právnických osob.

Zřízení Jednotného patentového soudu je odůvodňováno zejména snahami o úsporu nákladů v patentovém řízení pro malé a střední podniky. Po nedávném zveřejnění návrhu poplatkového řádu tohoto soudu je zřejmé, že efekt bude zcela opačný. Navrhované poplatky několikanásobně, nezdědká v poměru desítek či stovek, převyšují obvyklé náklady patentových sporů v ČR.

Základní soudní poplatek před Jednotným patentovým soudem má být 11.000 EUR. K tomuto základnímu poplatku pak bude připočten vlastní soudní poplatek v závislosti na hodnotě sporu (která bude na rozdíl od stavu v ČR určena v případě jakýchkoli, nejen peněžitých nároků) ve výši od 11.000 EUR do 231.000 EUR. Pro srovnání, zahájení řízení v patentové věci v ČR s uplatněním zdržovacího nároku je zpoplatněno soudním poplatkem ve výši 2.000 Kč.

Velmi znepokojující je též soudní poplatek za protižalobu na zneplatnění patentu (to je žaloba, kterou bude muset podat tvrzený porušovatel z České republiky, pokud bude zahraničním vlastníkem patentu zažalován pro tvrzené porušení patentu) ve výši 20.000 EUR.

Pro České poměry nevídaná je i výše náhrady nákladů právního zastoupení, jež je limitována částkou 3 mil EUR.

Tyto navrhované poplatky, zveřejněné přípravným výborem Jednotného patentového soudu 11. 5. 2015, jsou v českém právním a podnikatelském prostředí dosud zcela nevídané a pro většinu českých malých a středních podniků budou představovat závažnou překážku bránící v přístupu ke spravedlnosti v oblasti patentových sporů. Jeden z návrhů sice počítá s možností částečného osvobození malých a středních podniků, neziskových organizací a univerzit od soudních poplatků, avšak až po přezkoumání podmínek Jednotným patentovým soudem, a i v případě takového hypotetického osvobození, na něž není právní nárok, by tyto osoby musely zaplatit minimálně fixní poplatek 11.000 EUR a nadále by pro ně platil fixní poplatek 20.000 EUR za protižaloby na neplatnost.

Celkovou výši nákladů na soudní řízení před Jednotným patentovým soudem lze v průměrné věci odhadovat na cca 100.000 EUR na soudních poplatcích a cca 600.000 - 800.000 EUR na právním zastoupení každé ze stran, což celkově činí celkem cca 1,6 mil EUR, tj. asi 45 mil Kč. To je zajisté částka, kterou si většina malých a středních podnikatelů z ČR nemůže dovolit.

I z těchto důvodů setrvává Česká advokátní komora na svém předchozím doporučení, aby Česká republika neratifikovala Dohodu o Jednotném patentovém soudu.

V Praze dne 21. července 2015